

TDT4102 – C++ OOP

Lecture 1: Information Compilation

Bart Iver van Blokland
(Rune Sætre)

09.01.2023 10:18
- 1

Course TDT4102 – Lecture 1

Vi ønsker dere hjertelig velkommen til TDT4102
Prosedyre- og Objektorientert Programmering!

Vi gjør foilene tilgjengelig for dere på BlackBoard,
med notater slik at dere kan følge med på norsk på
det som forklares.

Before we begin..

- My apologies for any language errors
- We have made fresh slides for you!
- Slides are in English, but have notes in Norwegian

Vi lager nye foiler i år. Send oss gjerne kommentarer på mail om det vi kan forbedre til neste år!

Slides (lysark) blir gitt på Engelsk, med forelesning og utdypende notater på Norsk. Programmeringsspråk er vanligvis på Engelsk, så dette gir bedre konsistens med alt annet som vises. I tillegg får dere på denne måten et følelse for relasjonen mellom Norsk og Engelsk dataterminologi.

Dessuten er Norsk ikke mitt morsmål, og jeg forventer at det kommer til å oppstå språklige feil.

Today..

1. Answer questions about the course:
 - Who are these people?
 - Where do we find information?
 - When are the lectures and deadlines?
 - What is the course about?
 - Why do we care?
 - How do we do the coursework?
2. First steps in C++

May? Yes of course you may! <3

09.01.2023 10:18
- 3

Course TDT4102 – Lecture 1

Før vi begynner med noen smakbiter av programmering med C++ i andre time av dagens forelesning er det en del spørsmål om faget vi bør svare på.

Av disse er det aller viktigst å forstå hvorfor C++ brukes i dag, og hva dere kan gjøre med språket.

Today..

1. Answer questions about the course:
 - **Who are these people?**
 - Where do we find information?
 - When are the lectures and deadlines?
 - What is the course about?
 - Why do we care?
 - How do we do the coursework?
2. First steps in C++

May? Yes of course you may! <3

09.01.2023 10:18
- 4

Course TDT4102 – **Lecture 1**

 NTNU

Først begynner vi med å introdusere fagstaben.

Bart Iver van Blokland

- Assistant Professor at the
Department of Computer Science (IDI)
- Interests:
 - Computer Graphics
 - GPU Programming
 - 3D Object Recognition
 - High Performance Computing
- Free time:
 - Kayaking
 - Hiking
 - Video and boardgames

<https://github.com/bartvbl>

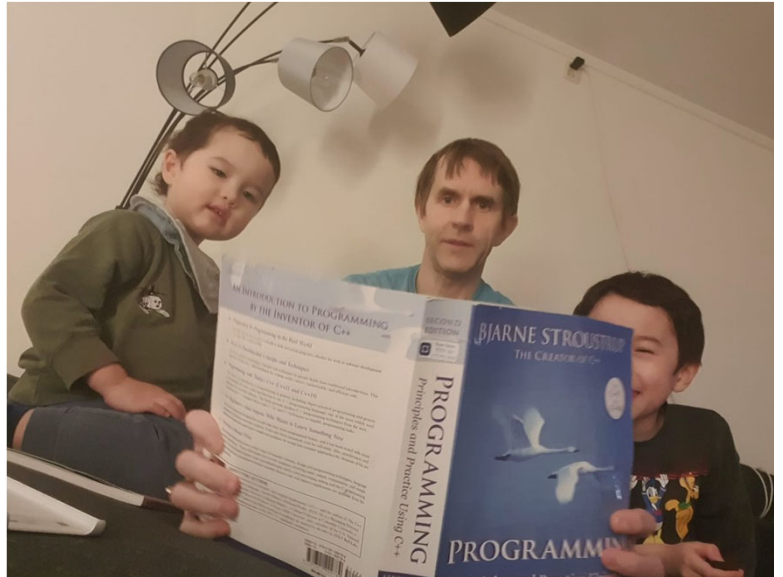

Hey look, it's me! :D

Jeg foreleser parallell 1

Rune Sætre

- Associate Professor at the Department of Computer Science (IDI)
- Interests:
 - Artificial Intelligence
 - Natural Language Processing
 - Software Engineering
 - Health IT
- Free time:
 - Climbing
 - Skydiving
 - Biking
 - Swimming

09.01.2023 10:18
- 6

Course TDT4102 – Lecture 1

NTNU

Rune foreleser parallell 2

Erling Syversveen Lie

- Vit.Ass. at the Department of Computer Science (IDI)
- Master Student in Cybernetics
- Black Belt in Blackboard Fu
- Elite operative in the Student Emergency Special Response Unit
- Guru of the C++ language

Asta Skirbekk

- Vit.Ass. at the Department of Computer Science (IDI)
- Master Student in Electrical Engineering
- Black Belt in Blackboard Fu
- Elite operative in the Student Emergency Special Response Unit
- Guru of the C++ language

Asta og Erling er ansvarlig for alt som skjer utenfor vanlige forelesninger og eksamen.

Today..

1. Answer questions about the course:
 - Who are these people?
 - **Where do we find information?**
 - When are the lectures and deadlines?
 - What is the course about?
 - Why do we care?
 - How do we do the coursework?
2. First steps in C++

May? Yes of course you may! <3

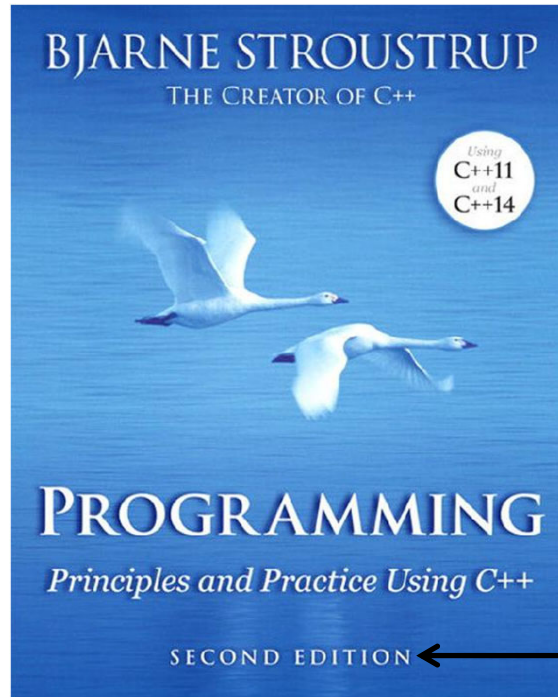
09.01.2023 10:18
- 8

Course TDT4102 – **Lecture 1**

 NTNU

Det er forskjellige ressurser som utnyttes i faget.

*Recommended
reading*

Note: second edition!

Vi kommer til å bruke boka som er skrevet av Bjarne, som er opprinnelige forfatteren av C++ språket.

Vi følger ikke boka veldig nøye i forelesningene, og spesielt i begynnelsen kan dere oppleve at vi hopper litt fram og tilbake.

I tillegg er det flere avsnitt i boka som ikke behandles i de hele tatt.

Blackboard: Course Information and Assignments

TDT4102 Prosedyre- og objektorientert programmering (2022 VÅR)

Emnets startside

Informasjon

Plan

Tilbud i faget

Arbeidskrav

Pensum

Veiledning og godkjenning av øvinger

Referansegruppe

Kontaktinfo

FAQ

Forelesninger

Ordinære forelesninger

Øvingsforelesninger

'Hjelp-R1'

Øvingsopplegg

Øvinger

Inspiraeringer

Veiledning og godkjenning

Saltider for læringsassistenter

09.01.2023 10:18

- 10

TDT4102 Prosedyre- og objektorientert programmering

Denne Blackboardsiden er under konstruksjon!

Dette er den offisielle siden for informasjon i emnet TDT4102 Prosedyre- og objektorientert programmering (C++). I sidefanen til venstre finner du informasjon og ressurser, mens viktige beskjeder og endringer annonseres under kunngjøringer.

Tabellen under viser en overordnet forelesningsoversikt. Følg med i *Plan* i sidefanen for ukentlig oppdatert informasjon om hvilket pensum som foreleses, hendelser, og eventuelle avvik og endringer.

All fagaktivitet i starten av januar blir digital. Dette inkluderer alle forelesninger samt øvingsveiledning- og godkjenning. Straks NTNU anser det forsvarlig vil faget i hovedsak kjøres fysisk fra campus Gløshaugen. [Dette skjer tidligst 24. januar.](#)

Hva skjer?	Parallell 1	Parallell 2	Sted / Lenke
Ordinær forelesning	Mandag 15:15 - 17:00	Mandag 17:15 - 19:00	IT-bygget Sydfly F1
Hjelp i R1 OBS: Brukes til ordinær forelesning i uke 2 og 3	Torsdag 08:15 - 10:00	Onsdag 16:15 - 18:00	Parallell 1: IT-bygget Sydfly F1 Parallell 2: Realfagsbygget R1
Øvingsforelesning	Torsdag 16:15 - 18:00		Realfagsbygget R1

My Announcements

No Course or Organization Announcements have been posted in the last 7 days.

more announcements...

What's New

Courses/Organizations (1)

Last Updated: January 3, 2022 4:21 PM

Lenker / Links

My grades

Email

Announce

Calendar

Instructors

Groups

Course info

Course report

Support

To Do

NTNU

Oppdatert informasjon om emnet, kunngjøringer, og innlevering av øvinger skjer på blackboard.

Piazza: Forum for getting help

The screenshot shows the Piazza forum interface for course TDT4102. The top navigation bar includes links for LIVE Q&A, Drafts, exam, impera, logistics, other, cmb, øving0, øving1, øving2, øving3, øving4, øving5, øving6, øving7, øving8, øving9, øving10, øving11, øving12, and a user profile for Håkon Haugann. The main content area is divided into two sections: a list of questions on the left and a detailed view of a question on the right. The question on the right is titled "question #156" and has 169 views. It asks for a function to print a multiplication table. The answer shows a 3x5 multiplication table.

question #156 169 views

Øving 2, oppgave 3b

b) Definer en funksjon som skriver ut en gangetabell på skjermen (cout). La brukeren gi både bredde og høyde på tabellen. Velg selv navn for funksjonen. Slå opp i boken på *sets* for å finne såkalte manipulatorer som hjelper til med å skrive pene tabeller. Legg denne funksjonen til i testmenyen.

Jeg skjønner ikke hva oppgaven ber om at man skal skrive ut i selve tabellen. Skal det være en tom tabell?

the instructors' answer, where instructors collectively construct a single answer

Hvis jeg gir inn bredde 5 og høyde 3 skal programmet skrive en 3*5 gangetabell til skjerm:

1	2	3	4	5
2	4	6	8	10
3	6	9	12	15

09.01.2023 10:18
- 11

Course TDT4102 – Lecture 1

Vi har i tillegg skaffet lisens på Piazza. Her kan dere spille spørsmål om øvingene, pensum, og alt annet relatert til faget.

Rune kan svare «live» på spørsmål med tag Forelesning-0x mens Bart underviser (og omvendt?)

Today..

1. Answer questions about the course:
 - Who are these people?
 - Where do we find information?
 - **When are the lectures and deadlines?**
 - What is the course about?
 - Why do we care?
 - How do we do the coursework?
2. First steps in C++

May? Yes of course you may! <3

09.01.2023 10:18
- 12

Course TDT4102 – **Lecture 1**

 NTNU

Når er fristene og forelesningene?

Lecture Schedule (tentative)

Parallel 1 (Bart)

Monday														
10:15 – 12:00	09.01	16.01	23.01	30.01	6.02	13.02	20.02	27.02	6.03	13.03	20.03	27.03	17.04	24.04
Tuesday														
14:15 – 16:00	10.01	17.01	No lectures (instead "Hjelp i F1")											

Parallel 2 (Rune)

Wednesday	11.01	18.01	25.01	1.02	8.02	15.02	22.02	1.03	8.03	15.03	22.03	29.03	19.04	26.04
08:15 – 10:00														
Thursday	12.01	19.01	No lectures (instead "Hjelp i R1")											
14:15 – 16:00														

09.01.2023 10:18
– 13

Course TDT4102 – **Lecture 1**

Vi kommer til å ha et ordinær forelesning per uke, men unntak av de første to ukene hvor det blir to. Etterhvert blir perioden på Tirsdag og Torsdag brukt til «Hjelp i R1/F1» forelesningene, hvor det behandles spørsmål relatert til øvingsopplegget.

Assignment Schedule (tentative)

Uke	Ordinære forelesninger	HR1	Øvingforelesninger	Frister
1				
2	Forelesning 1 - Introduksjon til faget, veiviser, grunnleggende C++ syntaks, variabler og datatyper, operatorer (Parum) læreboken kap. 0, 1, 2.1, 2.2, 3.1 - 3.7, 4.3, 2, 22) Forelesning 2 - Mer grunnleggende C++: løkker, funksjoner, vector, 80 grafikk	Brukes til ordinær forelesning	Om øving 1	
3	Forelesning 3 - Forelesning 4 -	Brukes til ordinær forelesning	Om øving 2	Innleveringsfrist: Ø1 Demonstrasjonsfrist: -
4	Forelesning 5 -		Om øving 3	Innleveringsfrist: Ø2 Demonstrasjonsfrist: Ø1
5	Forelesning 6 -		Om øving 4	Innleveringsfrist: Ø3 Demonstrasjonsfrist: Ø2
6	Forelesning 7 -		Om øving 5	Innleveringsfrist: Ø4 Demonstrasjonsfrist: Ø3
7	Forelesning 8 -		Om øving 6	Innleveringsfrist: Ø5 Demonstrasjonsfrist: Ø4
8	Forelesning 9 -		Om øving 7	Innleveringsfrist: Ø6 Demonstrasjonsfrist: Ø5
9	Ingen forelesninger Innleveringsfrist 1			
10	Forelesning 10 -		Om øving 8	Innleveringsfrist: Ø7 Demonstrasjonsfrist: Ø6
11	Forelesning 11 -		Om øving 9	Innleveringsfrist: Ø8 Demonstrasjonsfrist: Ø7
12	Forelesning 12 -		Om øving 10	Innleveringsfrist: Ø9 Demonstrasjonsfrist: Ø8
13	Forelesning 13 -		Om øving 11	Innleveringsfrist: Ø10 Demonstrasjonsfrist: Ø9
14	Forelesning 14 -		Om øving 12	Innleveringsfrist: Ø11 Demonstrasjonsfrist: Ø10
15	Ingen forelesninger Påskeferie			
16	Forelesning 15 -			Innleveringsfrist: Ø12 Demonstrasjonsfrist: Ø11
17	Forelesning 16 -			Innleveringsfrist: - Demonstrasjonsfrist: Ø12

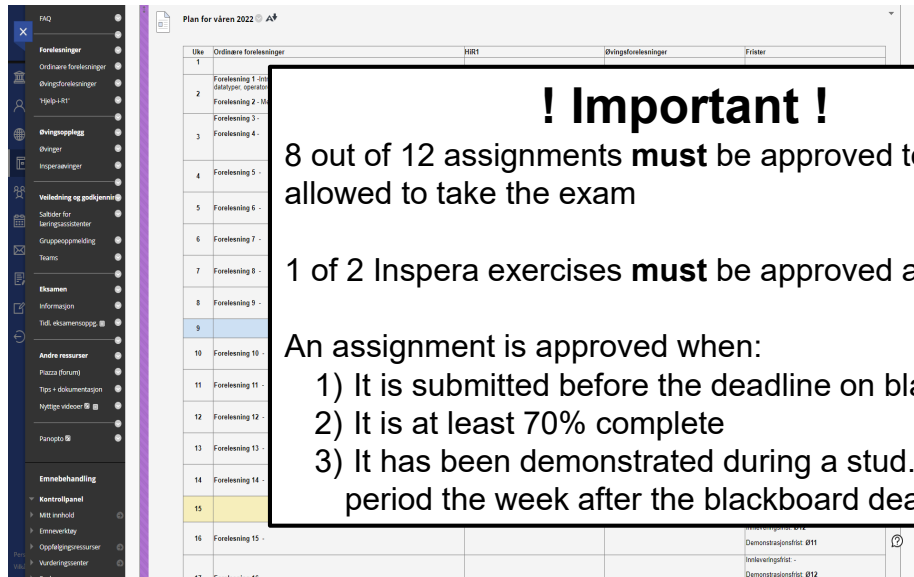
Assignment 1 is due on:

Friday, 20th of January

You can find the assignment plan on Blackboard!

Basert på det som vi behandler i forelesningene skal dere levere en øving hver uke, fra og med uke 3.

Assignment Schedule (tentative)

Plan for våren 2022

Uke	Ordinære forelesninger	HR1	Øvingforelesninger	Prøver
1	Forelesning 1 - Innføring i datatyper, operatører			
2	Forelesning 2 - Innføring i datatyper, operatører			
3	Forelesning 3 - Innføring i datatyper, operatører			
4	Forelesning 4 - Innføring i datatyper, operatører			
5	Forelesning 5 - Innføring i datatyper, operatører			
6	Forelesning 6 - Innføring i datatyper, operatører			
7	Forelesning 7 - Innføring i datatyper, operatører			
8	Forelesning 8 - Innføring i datatyper, operatører			
9	Forelesning 9 - Innføring i datatyper, operatører			
10	Forelesning 10 - Innføring i datatyper, operatører			
11	Forelesning 11 - Innføring i datatyper, operatører			
12	Forelesning 12 - Innføring i datatyper, operatører			
13	Forelesning 13 - Innføring i datatyper, operatører			
14	Forelesning 14 - Innføring i datatyper, operatører			
15	Forelesning 15 - Innføring i datatyper, operatører			
16	Forelesning 16 - Innføring i datatyper, operatører			
17	Forelesning 17 - Innføring i datatyper, operatører			
18	Forelesning 18 - Innføring i datatyper, operatører			
19	Forelesning 19 - Innføring i datatyper, operatører			
20	Forelesning 20 - Innføring i datatyper, operatører			
21	Forelesning 21 - Innføring i datatyper, operatører			
22	Forelesning 22 - Innføring i datatyper, operatører			
23	Forelesning 23 - Innføring i datatyper, operatører			
24	Forelesning 24 - Innføring i datatyper, operatører			
25	Forelesning 25 - Innføring i datatyper, operatører			
26	Forelesning 26 - Innføring i datatyper, operatører			
27	Forelesning 27 - Innføring i datatyper, operatører			
28	Forelesning 28 - Innføring i datatyper, operatører			
29	Forelesning 29 - Innføring i datatyper, operatører			
30	Forelesning 30 - Innføring i datatyper, operatører			
31	Forelesning 31 - Innføring i datatyper, operatører			
32	Forelesning 32 - Innføring i datatyper, operatører			
33	Forelesning 33 - Innføring i datatyper, operatører			
34	Forelesning 34 - Innføring i datatyper, operatører			
35	Forelesning 35 - Innføring i datatyper, operatører			
36	Forelesning 36 - Innføring i datatyper, operatører			
37	Forelesning 37 - Innføring i datatyper, operatører			
38	Forelesning 38 - Innføring i datatyper, operatører			
39	Forelesning 39 - Innføring i datatyper, operatører			
40	Forelesning 40 - Innføring i datatyper, operatører			
41	Forelesning 41 - Innføring i datatyper, operatører			
42	Forelesning 42 - Innføring i datatyper, operatører			
43	Forelesning 43 - Innføring i datatyper, operatører			
44	Forelesning 44 - Innføring i datatyper, operatører			
45	Forelesning 45 - Innføring i datatyper, operatører			
46	Forelesning 46 - Innføring i datatyper, operatører			
47	Forelesning 47 - Innføring i datatyper, operatører			
48	Forelesning 48 - Innføring i datatyper, operatører			
49	Forelesning 49 - Innføring i datatyper, operatører			
50	Forelesning 50 - Innføring i datatyper, operatører			
51	Forelesning 51 - Innføring i datatyper, operatører			
52	Forelesning 52 - Innføring i datatyper, operatører			
53	Forelesning 53 - Innføring i datatyper, operatører			
54	Forelesning 54 - Innføring i datatyper, operatører			
55	Forelesning 55 - Innføring i datatyper, operatører			
56	Forelesning 56 - Innføring i datatyper, operatører			
57	Forelesning 57 - Innføring i datatyper, operatører			
58	Forelesning 58 - Innføring i datatyper, operatører			
59	Forelesning 59 - Innføring i datatyper, operatører			
60	Forelesning 60 - Innføring i datatyper, operatører			
61	Forelesning 61 - Innføring i datatyper, operatører			
62	Forelesning 62 - Innføring i datatyper, operatører			
63	Forelesning 63 - Innføring i datatyper, operatører			
64	Forelesning 64 - Innføring i datatyper, operatører			
65	Forelesning 65 - Innføring i datatyper, operatører			
66	Forelesning 66 - Innføring i datatyper, operatører			
67	Forelesning 67 - Innføring i datatyper, operatører			
68	Forelesning 68 - Innføring i datatyper, operatører			
69	Forelesning 69 - Innføring i datatyper, operatører			
70	Forelesning 70 - Innføring i datatyper, operatører			
71	Forelesning 71 - Innføring i datatyper, operatører			
72	Forelesning 72 - Innføring i datatyper, operatører			
73	Forelesning 73 - Innføring i datatyper, operatører			
74	Forelesning 74 - Innføring i datatyper, operatører			
75	Forelesning 75 - Innføring i datatyper, operatører			
76	Forelesning 76 - Innføring i datatyper, operatører			
77	Forelesning 77 - Innføring i datatyper, operatører			
78	Forelesning 78 - Innføring i datatyper, operatører			
79	Forelesning 79 - Innføring i datatyper, operatører			
80	Forelesning 80 - Innføring i datatyper, operatører			
81	Forelesning 81 - Innføring i datatyper, operatører			
82	Forelesning 82 - Innføring i datatyper, operatører			
83	Forelesning 83 - Innføring i datatyper, operatører			
84	Forelesning 84 - Innføring i datatyper, operatører			
85	Forelesning 85 - Innføring i datatyper, operatører			
86	Forelesning 86 - Innføring i datatyper, operatører			
87	Forelesning 87 - Innføring i datatyper, operatører			
88	Forelesning 88 - Innføring i datatyper, operatører			
89	Forelesning 89 - Innføring i datatyper, operatører			
90	Forelesning 90 - Innføring i datatyper, operatører			
91	Forelesning 91 - Innføring i datatyper, operatører			
92	Forelesning 92 - Innføring i datatyper, operatører			
93	Forelesning 93 - Innføring i datatyper, operatører			
94	Forelesning 94 - Innføring i datatyper, operatører			
95	Forelesning 95 - Innføring i datatyper, operatører			
96	Forelesning 96 - Innføring i datatyper, operatører			
97	Forelesning 97 - Innføring i datatyper, operatører			
98	Forelesning 98 - Innføring i datatyper, operatører			
99	Forelesning 99 - Innføring i datatyper, operatører			
100	Forelesning 100 - Innføring i datatyper, operatører			

Assignment 1 is due on:

0th of January

find the
ent plan
board!

! Important !

8 out of 12 assignments **must** be approved to be allowed to take the exam

1 of 2 Inspera exercises **must** be approved as well

An assignment is approved when:

- 1) It is submitted before the deadline on blackboard
- 2) It is at least 70% complete
- 3) It has been demonstrated during a stud.ass. lab period the week after the blackboard deadline

For å få lov å gå på eksamen må minst 8 av 12 øvingene, og 1 av 2 insperaøvinger være godkjent. Øvinger må demonstreres for en stud.ass før den godkjennes.

Today..

1. Answer questions about the course:
 - Who are these people?
 - Where do we find information?
 - When are the lectures and deadlines?
 - **What is the course about?**
 - Why do we care?
 - How do we do the coursework?
2. First steps in C++

May? Yes of course you may! <3

09.01.2023 10:18
- 16

Course TDT4102 – **Lecture 1**

 NTNU

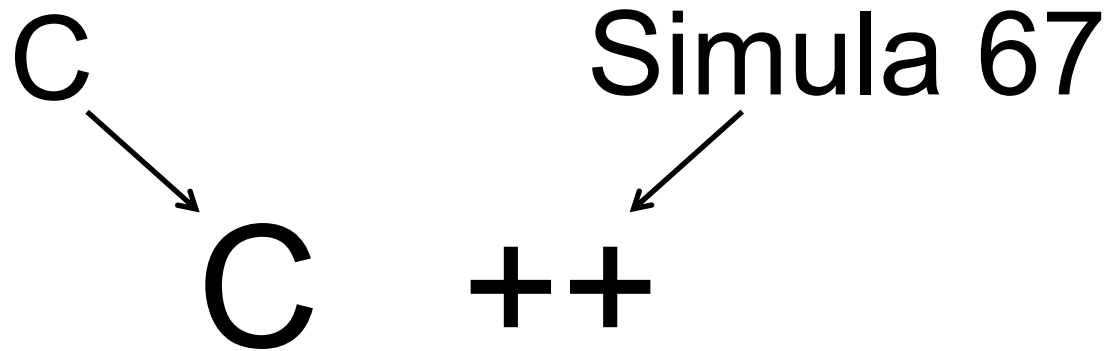
Da har vi kommet til det som faget handler om.

C++

Det som vi kommer til å bruke mest tid på er programmeringsspråket C++.

C ++

På en måte kan dette navnet deles opp i to deler; C, og ++.

Dette er fordi C++ er inspirert av to andre programmeringsspråk. I læreboka (kap. 22) skriver Bjarne Stroustrup at det var spesielt to språk som lå til grunn da han jobbet på C++; C, og Simula 67.

Dennis Ritchie

- Creator of C in 1972 at Bell labs
- One of the main developers of the UNIX operating system
- Won the Turing award in 1983
- Wrote *THE BOOK* on C

C (sammen med C++) er et av de mest brukte språk i verden. Store deler av operativsystemer (Linux, Windows, etc.) er vanligvis skrevet i C. I tillegg er programmeringsspråk som Python implementert i C.

The C Programming Language

- C is itself one of the most popular programming languages in use today
- Created to be simpler than assembly

Assembly

```
circleArea:
    sub    sp, sp, #16
    str    s0, [sp, #12]
    ldr    s0, [sp, #12]
    fcvtd  d1, s0
    adrp   x8, .LCPI0_0
    ldr    d2, [x8, :lo12:..LCPI0_0]
    fmul   d1, d2, d1
    ldr    s0, [sp, #12]
    fcvtd  d2, s0
    fmul   d1, d1, d2
    fcvtd  s0, d1
    add    sp, sp, #16
    ret
```

C

```
float circleArea(float radius) {
    return M_PI * radius * radius;
}
```

09.01.2023 14:07
- 21

Course TDT4102 – Lecture 1

Ritchie hadde behov for et språk som var lettere å bruke enn Assembly (se kodeeksempel) da han jobbet med utviklingen av operativsystemet UNIX. Språket var så godt at UNIX ble senere gjenskrevet i C.

Har du lyst å leke litt med assembly? Eksemplet som er vist finnes her: <https://godbolt.org/z/evzsr9d5d>

Kristen Nygaard & Ole-Johan Dahl

- Created the Simula programming language in 1962
- Established modern object oriented concepts
- Made Commander of the Order of St. Olav in 2000
- Won the Turing award in 2002

Kristen Nygaard Ole-Johan Dahl

Historien om det andre språket som lå til grunn for C++ kom fra et sted mye nærmere hjem: Norsk Regnesentral.

Kristen Nygaard hadde mange ideer om hvordan funksjonalitet i et program kan bli beskrevet i et programmeringsspråk. Disse ideene er hva som i dag er kjent som Objektorientert Programmering.

The Simula Programming Language

- First object-oriented programming language
- Influenced many of the most commonly used languages today (such as C++, Java, and C#)

```
Class Rectangle (Width, Height); Real Width, Height;
Begin
  Real Area, Perimeter;

  Procedure Update;
  Begin
    Area := Width * Height;
    Perimeter := 2*(Width + Height)
  End of Update;

  Boolean Procedure IsSquare;
  IsSquare := Width=Height;
  Update;

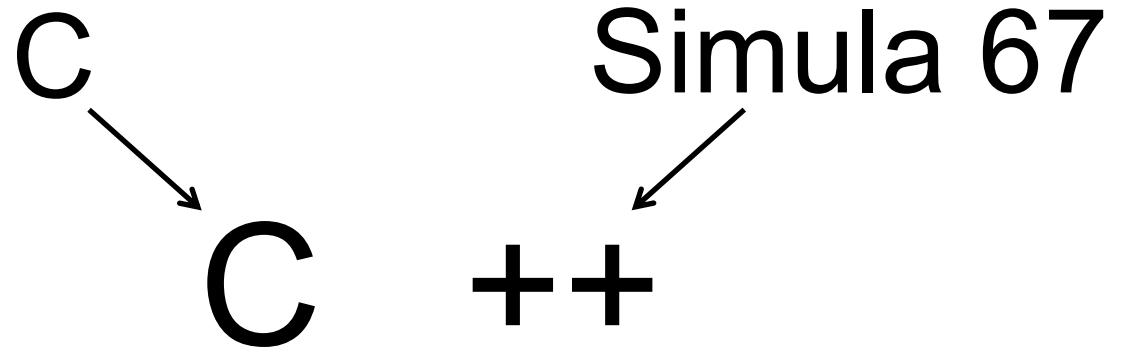
  OutText("Rectangle created: "); OutFix(Width,2,6);
  OutFix(Height,2,6); OutImage
End of Rectangle;
```

09.01.2023 14:07
- 23

Course TDT4102 – Lecture 1

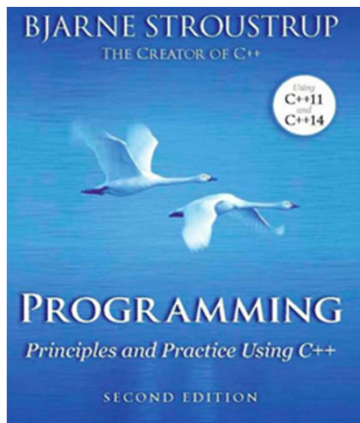

Resultatet var programmeringsspråkene Simula I og Simula 67. Selv om det er nesten ingen som programmerer Simula nå, ligger konseptene brukt i språket for objektorientert programmering til grunn for noen av de mest populære språkene som er i bruk i dag.

Bjarne Stroustrup

- Creator of C++ in 1979
- Author of the course book

09.01.2023 14:07
- 25

Course TDT4102 – Lecture 1

NTNU

Bjarne er forfatteren av C++ språket. Da han utviklet det var objektorientert programmering kjent for å være for tregt og for ressurskrevende, og dermed ikke egnet til bruk i praktisk utvikling av dataprogram. Bjarne kombinerte språket C med ideene om implementering av objektorientert programmering fra Simula. Resultatet var en «bedre C»; C++.

What is C++?

- C++ is a compiled programming language

Så hva konkret er C++? Det er et kompilert programmeringsspråk.

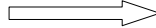
What is C++?

- C++ is a compiled programming language
 - A C++ program is compiled (translated) into machine code
 - The compiler is the program that performs this translation

From C++ source code..

```
float circleArea(float radius) {  
    return M_PI * radius * radius;  
}
```

Compiler

.. To machine code

```
circleArea:  
sub    sp, sp, #16  
str    s0, [sp, #12]  
ldr    s0, [sp, #12]  
fcvt   d1, s0  
adrp   x8, .LCPI0_0  
ldr    d2, [x8, :lo12:.LCPI0_0]  
fmul   d1, d2, d1  
ldr    s0, [sp, #12]  
fcvt   d2, s0  
fmul   d1, d1, d2  
fcvt   s0, d1  
add    sp, sp, #16  
ret
```

Your program becomes a bunch of ones and zeroes that the processor can understand, also known as «a binary»

program.exe

```
D10043FF  
BD000FE0  
BD400FE0  
1E22C000  
90000000  
FD443801  
1E610801  
BD400FE0  
1E22C000  
1E600820  
1E624000  
910043FF  
D65F03C0
```

Et språk er kompilert dersom en «kompilator» oversetter all programkode til maskinkode på en gang.

Maskinkode er de 1ere og 0ere som prosessoren som kjører programmet forstår.

What is C++?

- C++ is a compiled programming language
 - A C++ program is compiled (translated) into machine code
 - The compiler is the program that performs this translation
- C++ is low-level: programs are executed on «bare metal»

program.exe

```
circleArea:
    sub    sp, sp, #16
    str    s0, [sp, #12]
    ldr    s0, [sp, #12]
    fcvtd  d1, s0
    adrp   x8, .LCPI0_0
    ldr    d2, [x8, :lo12:..LCPI0_0]
    fmul   d1, d2, d1
    ldr    s0, [sp, #12]
    fcvtd  d2, s0
    fmul   d1, d1, d2
    fcvtd  s0, d1
    add    sp, sp, #16
    ret
```

D10043FF
BD000FE0
BD400FE0
1E22C000
90000000
FD443801
1E610801
BD400FE0
1E22C000
1E600820
1E624000
910043FF
D65F03C0

Fordi programmet oversettes til 1ere og 0ere, kjører den på prosessoren med prosessorens hastighet (som i dag er veldig raskt).

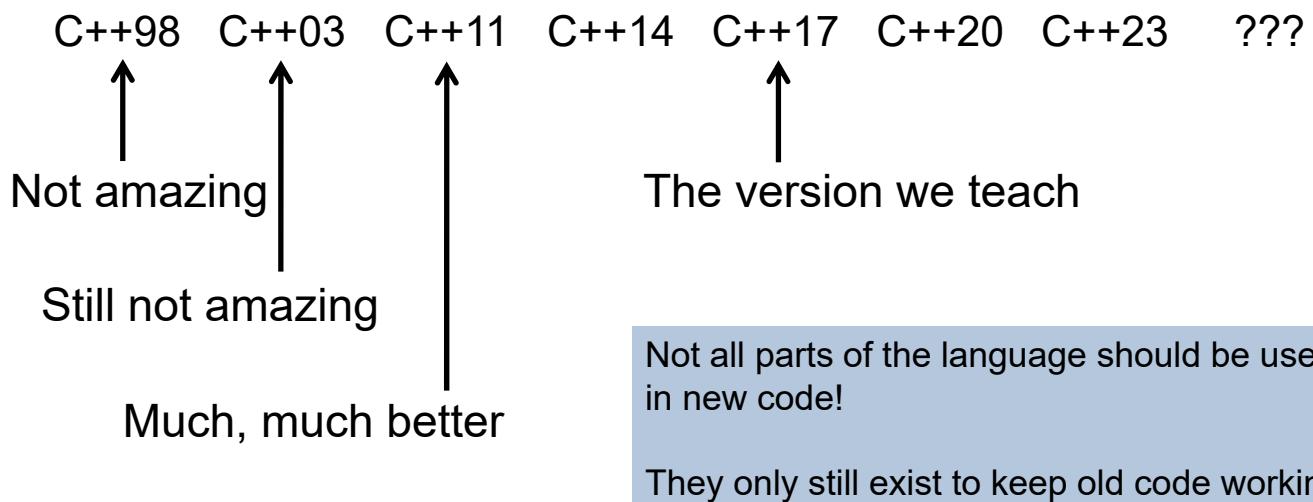
I tillegg gir C++ en stor grad med kontroll over hvordan programmet fungerer, som gir mulighet for bedre ytelse og mindre bruk av dataminne.

What is C++?

- C++ is a compiled programming language
 - A C++ program is compiled (translated) into machine code
 - The compiler is the program that performs this translation
- C++ is low-level: programs are executed on «bare metal»
- C++ is lean: you generally don't pay for what you don't use
- C++ is flexible: it allows many different programming styles

I tillegg er C++ lettvekt; språket er satt opp slik at du ikke «betaler» for det som ikke brukes, og det er støtter mange forskjellige programmeringsstiler.

Major language revisions

Den opprinnelige versjonen C++98 mangler mange av de funksjoner som vi kommer til å bruke i emnet.

C++11 markerer et slags «Renessanse» i språkets utviklingen, etter det hadde stått stille i mange år.

Vi kommer til å bruke en av de nyere versjonene: C++17.

Today..

1. Answer questions about the course:

- Who are these people?
- Where do we find information?
- When are the lectures and deadlines?
- What is the course about?

•Why do we care?

- How do we do the coursework?

2. First steps in C++

May? Yes of course you may! <3

09.01.2023 10:18
- 31

Course TDT4102 – Lecture 1

 NTNU

Da har vi kommet til det som kanskje er den viktigste spørsmålet: hvorfor er det relevant å lære seg C++?

Reason 1: C++ is used in all kinds of places

Første grunnen er at C++ brukes nesten overalt, fra dataspill til behandling av store datamengder i datasentre.

Reason 1: C++ is used in all kinds of places

Noen andre eksempler: nettlesere er vanligvis i stor grad skrevet i C++, samt et av de mest populære bibliotekene å lage brukergrensesnitt (laget av en Norsk bedrift!)

Reason 2:

Trends in Hardware

En annet grunn er litt mer langsiktig, og for å forstå den må vi først se tilbake i tid.

Early computers

IBM 704

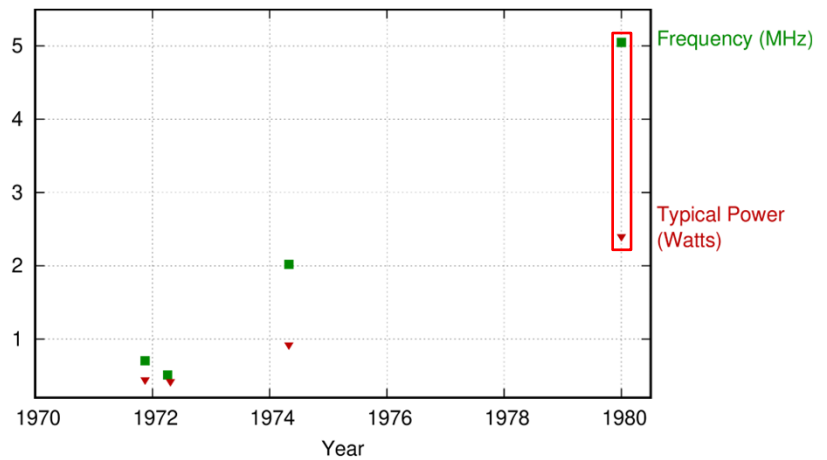
- Launched in 1954
- ~12 000 calculations per second (FLOPS)
- Likely consumed more than 100 kW (!!)

De første datamaskinene var store tunge maskiner som kunne gjøre noen tusen beregninger per sekund. Samtidig brukte de store mengder med energi (100kW).

Til sammenligning: en vannkoker bruker vanligvis omtrent 1-2kW, så maskinen som er vist bruker like mye energi som 50 vannkokere som er slått på samtidig!

1970 - 1980

Intel 8087

- Launched in 1979
- ~5 000 000 instructions per second
- Consumed 2.4W of power

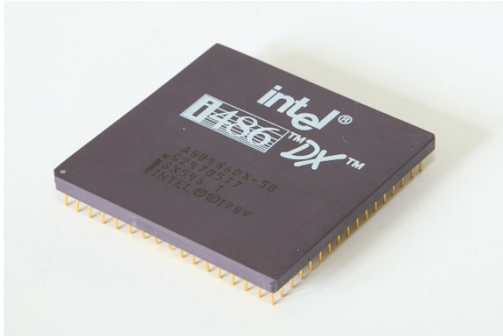
Så ble integrerte kretser oppfunnet i 1958, og de var både langt raskere og brukte nesten ingen energi i forhold til de datamaskinene som fantes før.

Prosessoren som er vist er:

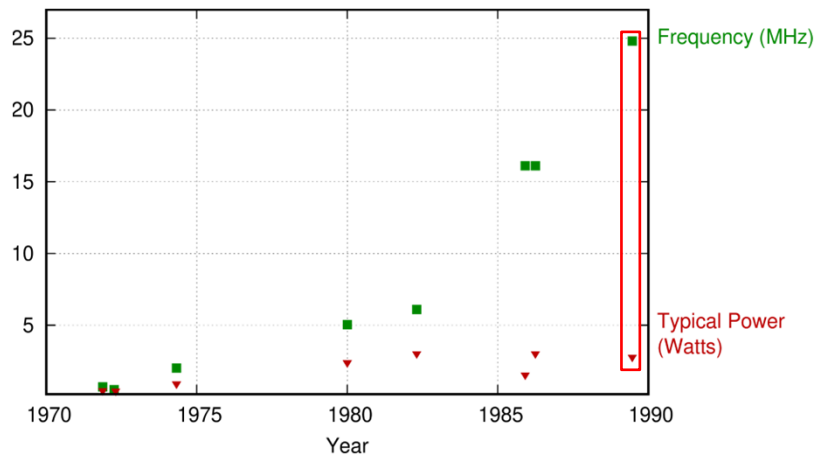
- > 400x raskere enn IBM maskinen som ble vist på forrige bilde
- > bruker omtrent 40 000x mindre energi (pr. beregning)

1980 - 1990

Intel i486

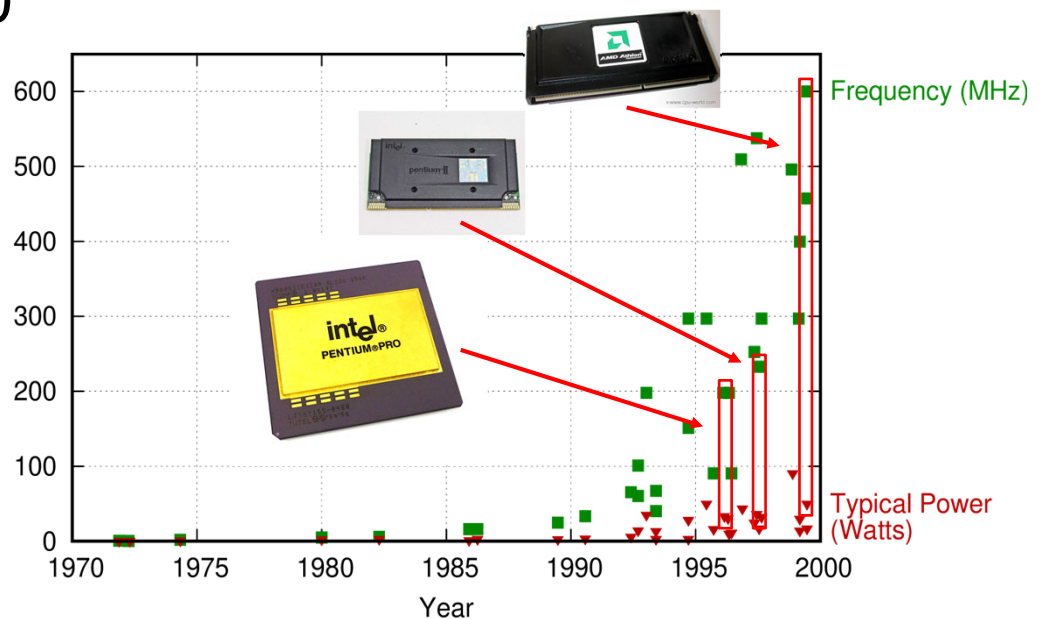

- Launched in 1989
- ~25 000 000 instructions per second
- Consumed 2.8W of power

Utviklingen av prosessorene fortsatt gjennom 80-tallene, som resulterte i en femdobling av ytelse over en periode på 10 år

1990 - 2000

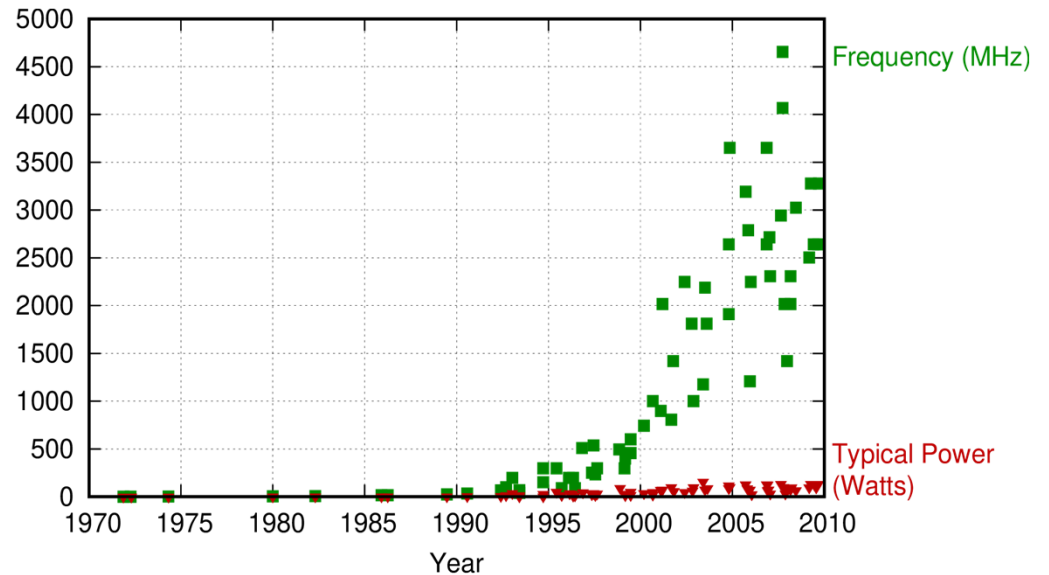
På 90-tallet ser vi igjen at den samme trenden fortsetter enda raskere. Det var en periode hvor ytelsen ble doblet hvert år, uten at strømforbruket doblet seg samtidig.

Intel Pentium pro: 35W, 200MHz

Intel Pentium II: 35W, 233 MHz

Athlon 600: 50W, 600MHz

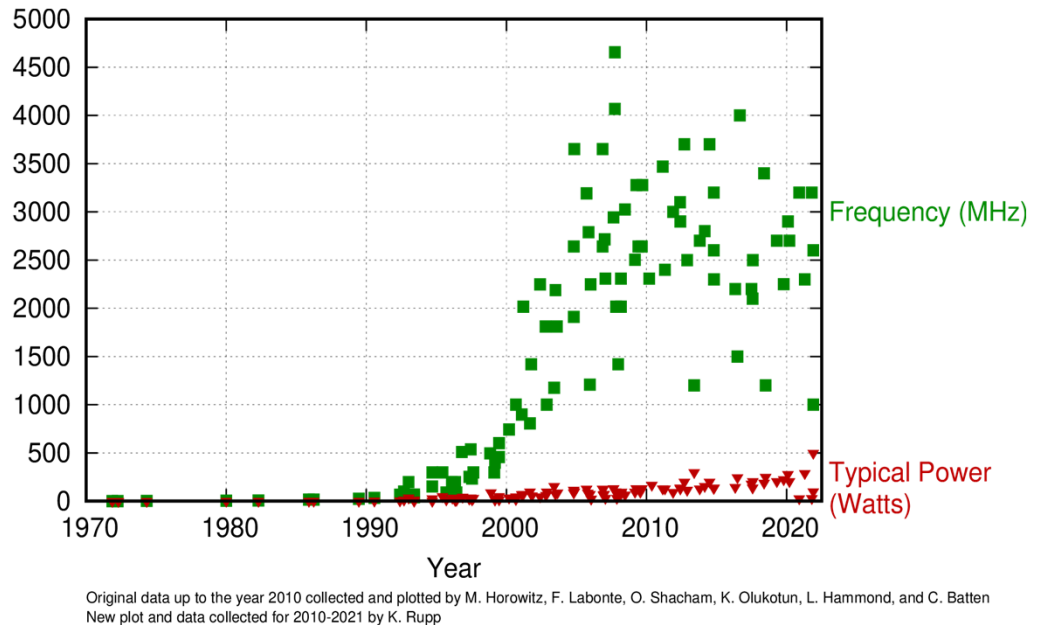
1990 - 2010

Original data up to the year 2010 collected and plotted by M. Horowitz, F. Labonte, O. Shacham, K. Olukotun, L. Hammond, and C. Batten
New plot and data collected for 2010-2021 by K. Rupp

De 10 årene etter millenniumskiftet resulterte igjen i langt mer ytelse enn før, men endringen skjer ikke like raskt som før.

2010 - 2023

Og her ser vi en ny trend: klokkefrekvensen til prosessorene øker ganske lite. Grafikken viser hovedsakelig prosessorer laget til servere og ikke de som er laget for personlige maskiner (som pleier å ha lavere klokkefrekvens).

Likevel ser vi at forbedringen på prosessorene går stadig langsommere. Ikke bare på klokkefrekvens. I stedet har fabrikantene nå gått over til å bygge inn flere kjerner (i hver prosessor-brikke).

Reason 2:

Hardware improvements are stagnating.

Using the available processing power efficiently will thus become increasingly important.

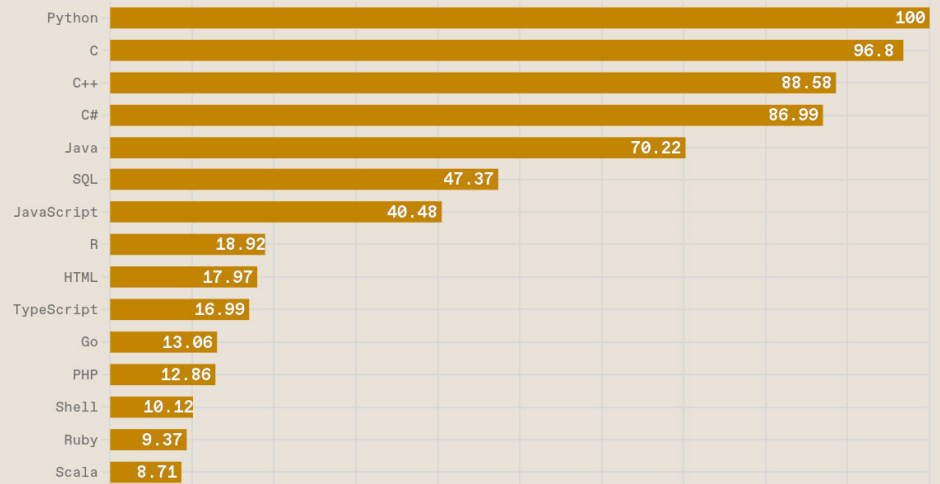
Og da kommer vi til den andre grunnen for hvorfor det er viktig å lære seg C++: det er fortsatt en god del innovasjon innen prosessorer, men de forbedringene blir hvert år stadig mindre.

Reason 3:

Top Programming Languages 2022

Click a button to see a differently weighted ranking

Spectrum Jobs Trending

IEEE Spectrum

09.01.2023 10:18
- 42

Course TDT4102 – Lecture 1

NTNU

Grunn 3

Meanwhile, C++ is a tool..

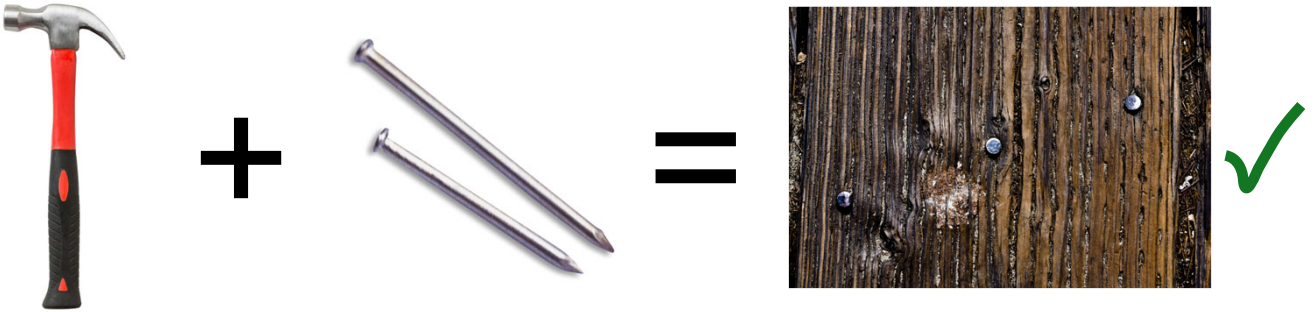
09.01.2023 10:18
- 43

Course TDT4102 – Lecture 1

NTNU

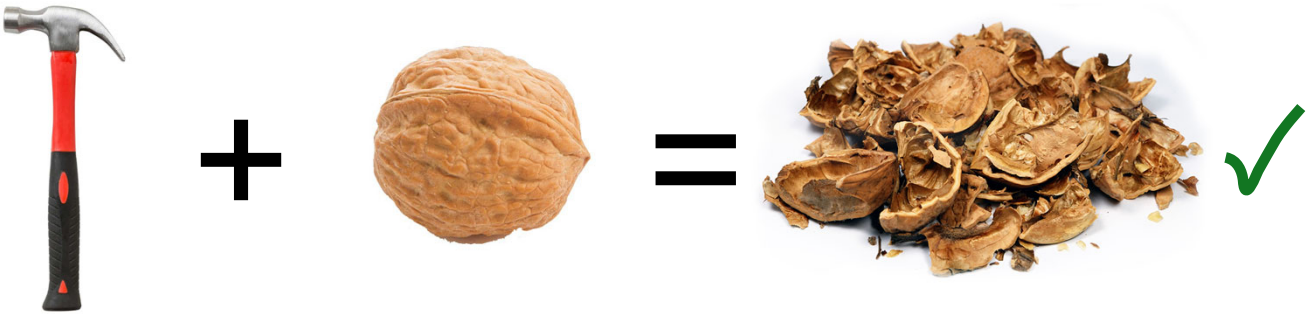
Samtidig er C++ et verktøy. Så når vi skal snakke om kjennskap til C++ er det viktig at vi ser både på fordelene og ulempene. Vi kan da gjøre et bedre valg for å bestemme hvilket verktøy som passer best for jobben vi prøver å gjøre.

C++ is a tool...

Dette er fordi et verktøy kan brukes for å løse problemer

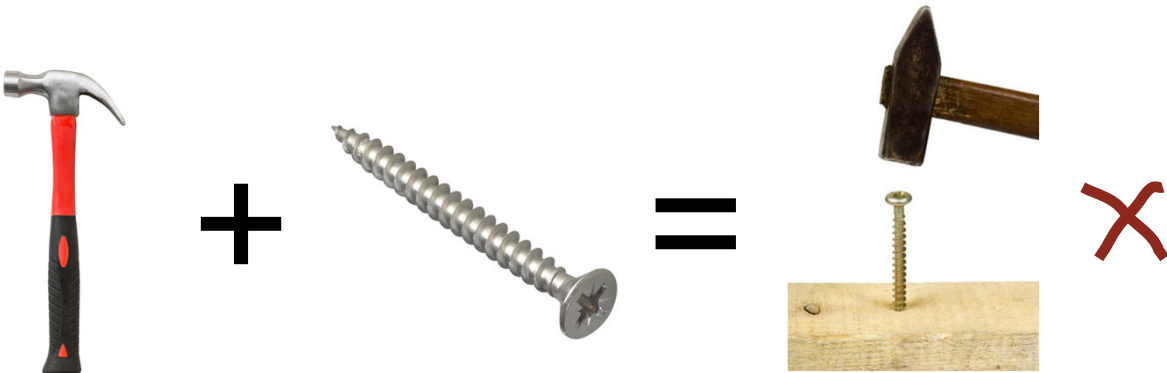
C++ is a tool...

.. Which works well for many applications

Og disse kan være mange ulike problemer

C++ is a tool...

.. Which works well for many applications,
but not for others.

Men samtidig går det ikke alltid.

Any tool has advantages and disadvantages

C++	Python
<ul style="list-style-type: none">• ???	<ul style="list-style-type: none">• ???

Så det vi skal gjøre nå er å sammenligne C++ med språket som ble benyttet i ITGK: Python.

Let's do a speed test..

$$\sum_{i=1}^{100,000,000} i = 1 + 2 + 3 + (\dots) + 99,999,999 + 100,000,000$$

Python

C++

La oss begynne med å sammenligne språkernes hastighet. Her har vi en sum som skal beregnes for tallene fra 1 til hundre millioner.

De to programmene er ganske enkle, og er implementert omtrent helt likt i begge språkene. Vi måler tiden det tar hvert språk å utføre programmet.

Let's do a speed test..

$$\sum_{i=1}^{100,000,000} i = 1 + 2 + 3 + (\dots) + 99,999,999 + 100,000,000$$

Python: 6.001s

C++

Det tok Python litt over 6 sekunder.

Let's do a speed test..

$$\sum_{i=1}^{100,000,000} i = 1 + 2 + 3 + (\dots) + 99,999,999 + 100,000,000$$

Python: 6.001s

C++: 0.149s (40.3x faster!)

Og C++ omtrent 150 millisekunder.
Her ser vi forskjellen mellom et språk som er
interpretert og et språk som er kompilert.
Fordi C++ kompileres til maskinkode klarer den å
kjøre litt over 40x raskere i dette eksempelet.

Any tool has advantages and disadvantages

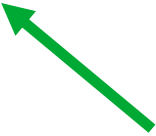
C++	Python
<ul style="list-style-type: none">• Code runs at the speed the processor is capable of	<ul style="list-style-type: none">• Code runs slower

Let's do a speed test..

$$\sum_{i=1}^{100,000,000} i = 1 + 2 + 3 + (\dots) + 99,999,999 + 100,000,000$$

Python: 6.001s

The result of this sum
is always the same!

C++: 0.149s (40.3x faster!)

La oss se igjen på sum-eksemplet, fordi her kan vi se et fordel til.

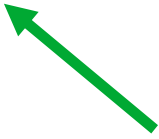
Moderne kompilatorer er nemlig veldig avansert, og kan gjenkjenne at summen aldri kommer til å endre seg.

Det gir oss en mulighet å slå på automatisk optimalisering av koden vi har skrevet.

Let's do a speed test..

$$\sum_{i=1}^{100,000,000} i = 1 + 2 + 3 + (\dots) + 99,999,999 + 100,000,000$$

Python: 6.001s

The result of this sum
is always the same!

C++: 0.149s (40.3x faster!)

C++ (optimised): 0.002s (3000x faster!)

Etter vi har gjort det kjører programmet på 2 millisekunder; 3000x raskere enn Python programmet. Dette er vel et ekstremt eksempel, men det viser en vesentlig fordel med kompilerte språk.

Any tool has advantages and disadvantages

C++	Python
<ul style="list-style-type: none">• Code runs at the speed the processor is capable of• Code can be automatically optimised• A number of common mistakes are caught by the compiler	<ul style="list-style-type: none">• Code runs slower• Options for optimising code are limited (or require using C++)• Some common errors may not be caught until the program is run

Kanskje har du skrevet et Python-program som kjørte i en time, og helt på slutten krasjet fordi du prøvde å skrive ut resultatene, men glemte å oversette en datatype. Det er en type feil som er vanskelig å oppdage i Python (men det finnes “type hints” i nye versjoner av Python som prøver å løse dette problemet). Det finnes flere slike typer feil. Med C++ vil programmet da ikke kompilere i det hele tatt.

Any tool has advantages and disadvantages

C++	Python
<ul style="list-style-type: none">• Code runs at the speed the processor is capable of• Code can be automatically optimised• Several common mistakes are caught by the compiler• Tight control over program	<ul style="list-style-type: none">• Code runs slower• Options for optimising code are limited (or require using C++)• Some common errors may not be caught until the program is run• Limits to what you can control

Fordi C++ er relativt “lav-nivå” er det mulig å kontrollere tett hvordan programmet gjør jobben sin. Fordelen med det er at du kan unngå at programmet bruker for mye ressurser i datamaskinen, som da gjør at du kan spare på minnebruk og sørge for at programmet kjører raskere.

Any tool has advantages and disadvantages

C++	Python
<ul style="list-style-type: none">• Code runs at the speed the processor is capable of• Code can be automatically optimised• A number of common mistakes are caught by the compiler• Tight control over program• Massive number of libraries available	<ul style="list-style-type: none">• Code runs slower• Options for optimising code are limited (or require using C++)• Some common errors may not be caught until the program is run• Limits to what you can control• Massive number of libraries available

Det finnes mange såkalte “biblioteker” til både Python og C++ som inneholder kode som løser mange forskjellige problemer. Dette betyr at når du skal skrive et program, og for eksempel ønsker å lage en PDF-fil, da finnes et bibliotek som kan gjøre det for deg, og du behøver ikke å finne ut hvordan man lager en PDF-fil selv.

Any tool has advantages and disadvantages

C++	Python
<ul style="list-style-type: none">• Code runs at the speed the processor is capable of• Code can be automatically optimised• A number of common mistakes are caught by the compiler• Tight control over program• Massive number of libraries available• No single go-to package manager	<ul style="list-style-type: none">• Code runs slower• Options for optimising code are limited (or require using C++)• Some common errors may not be caught until the program is run• Limits to what you can control• Massive number of libraries available• Has a package manager (pip) for easily installing libraries

For å installere slike biblioteker finnes et verktøy som heter pip i Python. I C++ derimot finnes ikke et slikt standard-program for å installere biblioteker. Det har vært noen initiativer, og på Linux kan mange lett installeres gjennom pakkehåndteringssystemene, men ingenting er like populært og tilgjengelig som pip med Python.

Any tool has advantages and disadvantages

C++	Python
<ul style="list-style-type: none">• Code runs at the speed the processor is capable of• Code can be automatically optimised• A number of common mistakes are caught by the compiler• Tight control over program• Massive number of libraries available• No single go-to package manager• Compilation is time consuming	<ul style="list-style-type: none">• Code runs slower• Options for optimising code are limited (or require using C++)• Some common errors may not be caught until the program is run• Limits to what you can control• Massive number of libraries available• Has a package manager (pip) for easily installing libraries• Program runs instantly

Det er også verdt å nevne at kompilering av C++ kode tar tid. Når man ønsker å kjøre et Python program, begynner programmet med en gang.

Today..

1. Answer questions about the course:
 - Who are these people?
 - Where do we find information?
 - When are the lectures and deadlines?
 - What is the course about?
 - Why do we care?
 - **How do we do the coursework?**
2. First steps in C++

May? Yes of course you may! <3

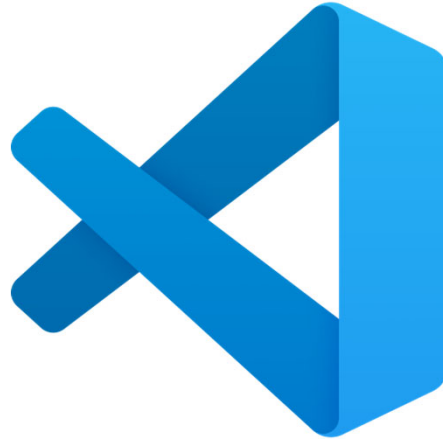
09.01.2023 10:18
– 59

Course TDT4102 – **Lecture 1**

 NTNU

Vi har tidligere nevnt at det er obligatoriske øvinger i emnet. Nå skal vi se på verktøyene som vi bruker for å løse dem.

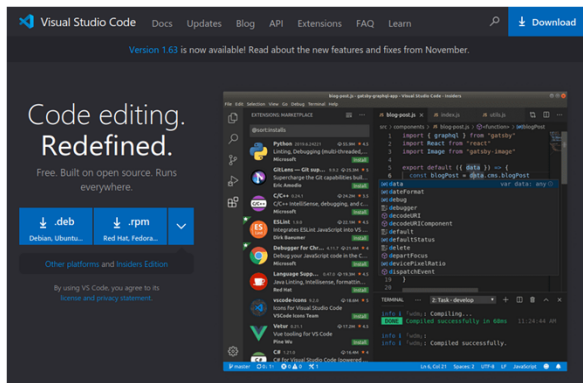
We will use the Visual Studio Code editor

Vi bruker hovedsakelig Visual Studio Code. Vi har laget en utvidelse («TDT4102-tools extension») som automatisk setter opp alt som trengs for å kompilere og kjøre et C++ program.

Assignment 0 (Abridged Edition)

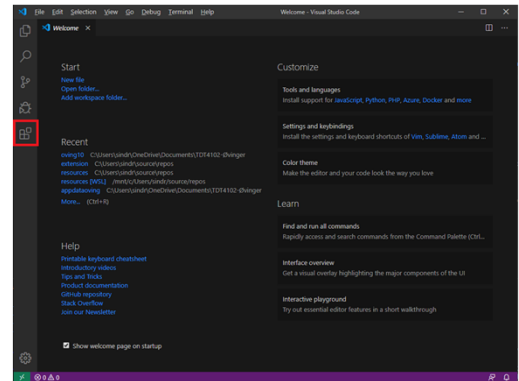
1. Go to <https://code.visualstudio.com>

2. Download the installer
3. Run the installer
(refer to assignment 0 for which settings to use)

4. Open VS Code

5. Install the TDT4102 extension

6. Use Ctrl+Shift+P, then «install required tools»

09.01.2023 10:18
- 61

Course TDT4102 – Lecture 1

Alt som dere må gjøre er å installere Visual Studio Code, og deretter utvidelsen som noen dyktige studenter har laget. Den laster ned alt man trenger for å komme i gang.

Vi anbefaler at dere gjør oppgave 0 snarest mulig, i tilfelle det oppstår tekniske problemer.
(Sjekk Piazza, siden flere sikkert har samme problem og løsning.)

Demonstration:

Installation on Windows and Mac

Vi skal nå demonstrere installasjonen av VS Code og utvidelsen.

How to run the code examples

Each example we discuss during the lectures is available in VS Code.

1. Press Ctrl+Shift+P (or Cmd+Shift+P on Mac)
2. Use the command «Create Project from TDT4102 Template»
3. Select «Lectures»
4. Select the lecture number
5. Select the example number shown on the slide

Example 1

09.01.2023 10:18
– 63

Course TDT4102 – Lecture 1

 NTNU

Vi kommer til å gå gjennom en del kodeeksempler i forelesningene. Dere kan kjøre disse selv i etterkant gjennom VS Code.

Referansen til eksemplet blir alltid vist nederst til høyre.

Today..

1. Answer questions about the course:

- Who are these people?
- Where do we find information?
- When are the lectures and deadlines?
- What is the course about?
- Why do we care?
- How do we do the coursework?

2. First steps in C++

May? Yes of course you may! <3

09.01.2023 10:18
– 64

Course TDT4102 – **Lecture 1**

 NTNU

Nå har vi sett hva emnet innebærer, og vi kan gå videre med å skrive noen enkle C++ program!

Assignment 1

09.01.2023 10:18
– 65

Course TDT4102 – **Lecture 1**

Dette markerer hvor vi begynner med å dekke alt av pensum som brukes i øving 1.

Demonstration:

Basics of Compiling and Running C++ Programs

Example 1

09.01.2023 10:18
– 66

Course TDT4102 – Lecture 1

 NTNU

Summary of everything shown:

- Run a program by clicking on Run > Start Debugging
- Code must be placed inside `main()`
- Each “sentence” must be terminated using a `;`
- The equivalent of Python’s `print()` function is `cout << “message” << endl;`
- Unlike Python, whitespace and indentation has no meaning in C++
- The equivalent of Python’s `import` is `#include “”`
- The debugger allows you to run your program one line at a time.

Example 1

09.01.2023 10:18
– 67

Course TDT4102 – Lecture 1

 NTNU

```

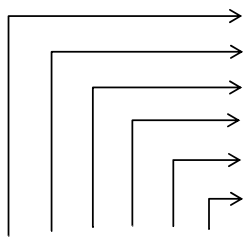
3  int main() {
4  cout << "A very Happy New Year!" << endl;

```


Breakpoint: when using the “Start Debugging” option to run your program, you can click in the left hand margin in VS code to set a breakpoint. The program will pause execution and let you inspect what is going on when it encounters a line with one active.

When it does so, the following panel will show up:

“Continue”:	Stop at the next breakpoint
“Step over”:	Stop at the next line in this function
“Step into”:	Stop at the next line of code
“Step out”:	Stop at the next line of code after the function exits
“Restart”:	Restart the program
“Stop”:	Stop the program

Example 2

09.01.2023 10:18
– 68

Course TDT4102 – Lecture 1

NTNU

Mens jeg kjører programmet kommer jeg til å demonstrere debuggeren. Denne kan brukes til å gå gjennom programmet linje for linje mens det kjører.

Images used:

<https://www.bigw.com.au/product/dunn-claw-hammer/p/14630>
<http://diymaketech.blogspot.com/2012/10/copper-plated-nail.html>
<https://publicdomainpictures.net/en/view-image.php?image=132764&picture=three-nails-in-a-plank>
<https://texassandblasting.com/media-blasting/walnuts1/>
<https://www.hipstitchabq.com/shop/c/p/Crushed-Walnut-Shells-x37655395.htm>
https://www.freeimageslive.co.uk/free_stock_image/envelope-jpg
<https://pokemon.fandom.com/wiki/Accelgor>
<https://pokemon.fandom.com/wiki/Ekans>
<https://www.deviantart.com/jenske05/art/pokemon-X-Y-battle-scene-360546240>
https://www.wellyoufound.me?hidinghere=34&show_img=3598765&format=jpg
https://www.pclipart.com/picdir/middle/534-5345877_python-logo-clipart.png
<http://noclipmode.com/wp-content/uploads/2011/01/bottle-smash.jpg>
[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bjarne-stroustrup_\(cropped\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bjarne-stroustrup_(cropped).jpg)
https://1.bp.blogspot.com/-4s412BNDQTs/XhJFclNPpxI/AAAAAAAAAJ9Q/VhOM-yEADoMXUxoOoLsUt_RzsGiITD5rAClCtBGAsYHQ/s1600/programming-principles-and-practice-using-c-2nd-edition-bjarne-stroustrup.jpg
By Denise Panyik-Dale - <https://www.flickr.com/photos/dpanyikdale/5740011186/>, CC BY 2.0,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=20276654>
http://cs-exhibitions.uni-klu.ac.at/fileadmin/template/pictures/NygaardDahl_leg.jpg
<https://simplecore.intel.com/itpeernetwork/wp-content/uploads/sites/38/2018/09/hpc-ai-servers.jpeg>
<https://developer.tech.com/wp-content/uploads/sites/3/2020/05/unreal-engine-5-ps5-demo-xbox-series-x-gaming-tech-performance-game-developer-2048x1152.jpg>
https://www.qt.io/hubfs/_website/QtV2/qt_product_overview_right.png#keepProtocol
By Mozilla Corporation - <https://phabricator.services.mozilla.com/D41016>, MPL 2, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=81490422>
http://pngimg.com/uploads/chrome_logo/chrome_logo_PNG17.png

Og dette er lenker til bildene jeg har
brukt i forelesningen
<https://www.flickr.com/photos/dpanyikdale/5740011186/> gir «404: not
found»